

**EIROPAS KOMISIJAS ATBILDES UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO
ZIŅOJUMU:
“AVIOPASAŽIERU TIESĪBAS COVID-19 PANDĒMIJAS LAIKĀ:**

**SVARĪGAS TIESĪBAS NAV AIZSARGĀTAS, LAI GAN KOMISIJA CENTĀS
RĪKOTIES”**

KOPSAVILKUMS

I. Komisija rīkojās nekavējoties un nāca klajā ar tūlītēju reakciju, lai mazinātu Covid-19 uzliesmojuma sociālekonomisko ietekmi, īpaši pievēršoties koordinētai Eiropas reakcijai¹. Tas ietvēra mērķorientētus tiesību aktus, kas uz laiku atbrīvotu aviokompānijas no lidostu laika nišu izmantošanas pienākumiem atbilstīgi ES tiesību aktiem, skaidrojošas vadlīnijas par pasažieru tiesībām saistībā ar Covid-19 un pagaidu regulējumu, kas ļautu dalībvalstīm izmantot pilnīgu rīcības brīvību, kura paredzēta valsts atbalsta noteikumos, lai atbalstītu ekonomiku saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu.

II. Komisija 2020. gada 18. marta skaidrojošajās vadlīnijās par pasažieru tiesībām saistībā ar Covid-19 uzsvēra, ka pasažieriem ir tiesības uz pareizu informāciju par savām tiesībām un uz to, lai atcelšanas gadījumā viņiem tiktu piedāvāta skaidra izvēle starp atlīdzinājumu naudā un atlīdzinājumu vaučera veidā.

Lēmums par izdevumu prioritātēm ir dalībvalstu kompetencē. Tomēr Komisija atgādināja dalībvalstīm, ka saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem tās var sniegt atbalstu, kas ļautu aviokompānijām / tūrisma operatoriem atlīdzināt pasažieriem zaudējumus.

III. Braucienų masveida atcelšana Covid-19 pandēmijas laikā apliecināja to, cik būtiski ir Eiropas Savienības (ES) mēroga noteikumi, to vienāda īstenošana un izpilde. Komisija savā Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģijā² apņēmas izskatīt iespējas un ieguvumus ar mērķi turpināt vienkāršota, konsekventāka, saskaņotāka un pret krīzēm noturīgāka multimodāla pasažieru tiesību regulējuma īstenošanu.

IV.a) Komisija uzskata, ka ir ļoti svarīgi, lai aviokompānijas pareizi informētu pasažierus par viņu tiesībām un lai valstu izpildstrukturās (VIS), kas ir atbildīgas par pasažieru tiesību īstenošanu, rīkotos, ja aviokompānijas to nedara. Lai gan aviokompānijas patiešām saskārās ar nepieredzēti lielu atcelšanas gadījumu skaitu un tādējādi ar likviditātes krīzi, Komisija uzskata, ka patērētāju uzticībai transporta un ceļojumu nozarē ir svarīgi, lai aviokompānijas tomēr pienācīgi informētu viņus par tiesībām uz atlīdzinājumu skaidrā naudā. Komisija, lai mazinātu pārvadātāju likviditātes krīzi, 2020. gada maijā pieņēma ieteikumu, kura mērķis ir padarīt ceļojuma vaučerus pasažieru un komplekso ceļojumu izmantotāju skatījumā par pievilcīgu alternatīvu atlīdzinājumam naudā, un arī ieteica aizsargāt šos vaučerus pret maksātnespējas gadījumiem.

ES līmeņa pārskatu par konkrēto situāciju ir ļoti grūti iegūt, jo nav paredzēts pienākums sniegt informāciju Komisijai. Tāpēc informācijas iegūšanai Komisija izmantoja projekta “EU

¹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_lv.

² COM(2020) 789 final.

Pilot” dialoga procedūru. Tā arī jau 2013. gadā ierosināja uzlabotas ziņošanas prasības, taču Padomē vēl nav panākta vienošanās turpināt šā priekšlikuma izstrādi.

b) Kopš 2020. gada marta Komisija ir pieņēmusi vairākas vadlīnijas un paziņojumus ar mērķi atbalstīt dalībvalstu koordinācijas centienus un garantēt brīvu pārvietošanos Savienībā Covid-19 pandēmijas laikā.

Lēmums par izdevumu prioritātēm ir dalībvalstu kompetencē. Aicināt dalībvalstis izveidot atbalsta shēmas, kas atvieglotu pasažieru zaudējumu atlīdzināšanu, nav Komisijas kā konkurences noteikumu izpildes nodrošinātājas uzdevums.

Tomēr Komisija atgādināja dalībvalstīm, ka saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem tās var piešķirt atbalstu, kas ļautu aviokompānijām / tūrisma operatoriem atlīdzināt pasažieriem zaudējumus.

Dalībvalstis nepiešķir valsts atbalstu visām aviokompānijām un komplekso ceļojumu organizatoriem. Tomēr arī tie, kas nesaņēma valsts atbalstu, sāka pasažieriem atlīdzināt zaudējumus Komisijas un dalībvalstu veikto atbalsta un izpildes pasākumu rezultātā.

c) Tīmekļvietnē *Re-open EU* ir sniegta informācija par katrā dalībvalstī spēkā esošajiem ceļošanas ierobežojumiem. Galvenās tīmekļvietnes, kas attiecas uz pasažieru tiesībām, ir tīmekļvietne “Tava Eiropa” un tīmekļvietne “Rīcība koronavīrusa apkarošanā”, kas tika izveidota 2020. gada 1. martā.

d) Komisija piekrīt, ka pašreizējais tiesiskais regulējums ir jāpārskata, kā tas norādīts arī Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģijā. Attiecībā uz aviopasažieru tiesībām tā ir ierosinājusi pārskatīšanu jau 2013. gadā, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta līdz tam laikam un saistībā ar vulkāna pelnu mākoņa krīzi 2010. gadā. Šī ir Komisijas prioritāri izskatāma lieta, un katrā Padomes prezidentūrā tā atkārtoti uzsver, ka Padomei ir steidzami jārikojas.

V. Komisija piekrīt visiem ieteikumiem.

IEVADS

01. ES pasažieru tiesības ir būtiskas iekšējā tirgus un transporta tīklu pareizai darbībai, jo tās aizsargā Eiropas pasažierus dažādos ar gaisa, dzelzceļa, ūdens, autobusu transportu veiktos ceļojuma posmos. Covid-19 pandēmija ir atgādinājusi par to būtiskumu.

02. Pasažieru tiesības ir ES transporta un patērētāju politikas centrālais jautājums vai, kā ERP izteicās savā 2018. gada ziņojumā, “ES pamatiniciatīva”.

03. Priekšlikums par 2013. gada regulas³ pārskatīšanu ir prioritāri izskatāma lieta saskaņā ar Komisijas darba programmu 2021. gadam.

04. ES pasažieru tiesību ievērošana tiek nodrošināta daudzlīmeņu pārvaldības vidē. Ņemot vērā iepriekš minēto, to ievērošanas nodrošināšanā ir iesaistītas valsts līmeņa struktūras un iestādes, savukārt Komisija atbalsta un uzrauga to darbības.

05. Kopš pandēmijas sākuma Komisija ir centusies veicināt sadarbību un koordināciju starp dalībvalstīm. Kopš 2020. gada marta Komisija ir pieņēmusi vairākas vadlīnijas un

---

³ COM(2013) 130 final, 2013. gada 13. marts.

paziņojumus ar mērķi atbalstīt dalībvalstu koordinācijas centienus un garantēt brīvu pārvietošanos Savienībā Covid-19 pandēmijas laikā⁴.

Tika pieņemti dažādi pasākumi, kas sīkāk aprakstīti darbību hronoloģijā Komisijas tīmekļvietnē par rīcību koronavīrusa apkarošanā⁵.

Jānorāda, ka tiesības brīvi pārvietoties ES nav beznosacījuma un tās var ierobežot sabiedrības veselības apsvērumu dēļ. Tas ir noteikts Līgumā (LESD 21. pants), kā arī sekundārajos tiesību aktos (Direktīva 2004/38).

Tādējādi dalībvalstis, reaģējot uz pandēmiju, var noteikt pasākumus, kas ierobežo personu brīvu pārvietošanos ES. Veiktajiem pasākumiem nevajadzētu pārsniegt to, kas ir absolūti nepieciešams (proporcionalitāte), un nevajadzētu nošķirt ceļotājus pēc viņu valstspiederības (nediskriminācija). Komisija uzraudzīja šo principu ievērošanu un cieši sadarbojās ar dalībvalstīm.

06. Lai palēninātu vīrusa izplatīšanos, ES līderi 2020. gada 17. martā⁶ vienojās par tādu koordinētu pagaidu ierobežojumu nebūtiskiem ceļojumiem uz ES, kura izpilde tika nodrošināta līdz 2020. gada 30. jūnijam. Runājot par ierobežojumiem ceļošanai ES, no 2020. gada maija robežas atkal pakāpeniski atvēra, bet joprojām piemēroja sanitāro protokolu (tostarp karantīnas noteikumus attiecībā uz cilvēkiem, kuri ieceļo no augsta riska reģioniem, un prasību veikt Covid-19 testus), turklāt sabiedrības veselības apsvērumu dēļ tika dots vispārējs ieteikums neceļot. Padome 2020. gada jūnijā pieņēma ieteikumu⁷ par pagaidu ierobežojumiem nebūtiskiem ceļojumiem uz ES un iespējamu šādu ierobežojumu atcelšanu. Šis ieteikums tika atjaunināts 2021. gada 2. februārī.

07. Komisija 2020. gada oktobrī nāca klajā ar papildu darbību kopumu, lai palīdzētu ierobežot koronavīrusa izplatīšanos, glābtu dzīvības un stiprinātu iekšējā tirgus noturību. Pasākumi ietvēra kopēju ES pasažieru lokalizācijas digitālo veidlapu, kas palīdz dalībvalstīm

---

⁴ Sk. Padomes ieteikuma (ES) 2020/1475 8. apsvēruma 3. zemsvītras piezīmē esošo sarakstu: Komisijas Vadlīnijas par robežu pārvaldības pasākumiem veselības aizsardzībai un preču un pamatpakalpojumu pieejamības nodrošināšanai (OV C 861, 16.3.2020., 1. lpp.), Komisijas Vadlīnijas par nodarbināto brīvas pārvietošanās īstenošanu Covid-19 uzliesmojuma laikā (OV C 1021, 30.3.2020., 12. lpp.), Eiropas Komisijas un Eiropadomes priekšsēdētāja "Kopīgais Eiropas ceļvedis Covid-19 ierobežošanas pasākumu atcelšanai", Komisijas Norādījumi par veselības aprūpes speciālistu brīvu pārvietošanos un apmācības minimālo saskaņošanu saistībā ar Covid-19 ārkārtas pasākumiem (OV C 156, 8.5.2020., 1. lpp.), Komisijas paziņojums "Ceļā uz pakāpenisku un koordinētu pieeju pārvietošanās brīvības atjaunošanai un iekšējās robežkontroles atcelšanai" (OV C 169, 15.5.2020., 30. lpp.), Komisijas paziņojums par pagaidu ierobežojuma nebūtiskiem ceļojumiem uz ES piemērošanas trešo novērtējumu (COM(2020) 399 final), Komisijas Vadlīnijas par sezonas darbiniekiem Eiropas Savienībā saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu (OV C 2351, 17.7.2020., 1. lpp.), Komisijas Paziņojums par zaļo joslu ieviešanu atbilstoši Vadlīnijām par robežu pārvaldības pasākumiem veselības aizsardzībai un preču un pamatpakalpojumu pieejamības nodrošināšanai (OV C 961, 24.3.2020., 1. lpp.), Komisijas pamatnostādnes "Kravu gaisa pārvadājumu veicināšana Covid-19 uzliesmojuma laikā" (OV C 1001, 27.3.2020., 1. lpp.) un Komisijas Vadlīnijas par veselības aizsardzību, repatriāciju un ceļošanas pasākumiem jūrniekiem, pasažieriem un citām personām uz kuģiem (OV C 119, 14.4.2020., 1. lpp.).

⁵ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_lv.

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/lv/policies/coronavirus/covid-19-travel-and-transport/>.

⁷ Padomes ieteikums (ES) 2020/912 (2020. gada 30. jūnijs) par pagaidu ierobežojumu nebūtiskiem ceļojumiem uz ES un iespējamu šādu ierobežojuma atcelšanu (OV N°L 208, 1.7.2020., 1. lpp.).

veikt ar ieceļošanu saistīta riska novērtējumus un ļauj izsekot kontaktpersonas⁸. Visā periodā Komisija sadarbojās ar dalībvalstīm, lai uzraudzītu situāciju un koordinētu ceļošanas ierobežojumus, jo īpaši ar valstu kontaktpunktu tīkla palīdzību.

13. Pirmais ievilkums. Komisija norāda, ka galvenais pienākums sniegt informāciju traucējumu gadījumā ir pašiem pārvadātājiem. Šajā saistībā Komisija uzsver, ka VIS ir regulāri jāuzrauga, kā pārvadātāji izpilda savu pienākumu.

Tomēr Komisija regulāri veic Eirobarometra pētījumus par iedzīvotāju informētību pasažieru tiesību jomā (jaunākie pētījumi datēti ar 2019. gadu), kuri apstiprina, ka sabiedrības informētības līmenis vēl ir jāuzlabo, un veicina to izplatību, izmantojot tīmekļvietni “Tava Eiropa”, *Europe Direct* kontaktcentros (*EDCC*) sniegto informāciju, atbalstu Eiropas Patērētāju centru tīklam (*ECC-Net*) un pasažieru tiesību kampaņas⁹.

Otrais ievilkums. Komisija piekrīt, ka regulu izpilde ir jāuzskata par prioritāti. Spēkā esošajos tiesību aktos ir paredzēts, ka par VIS izveidošanu un efektīvu, samērīgu un atturošu sankciju ieviešanu saistībā ar pasažieru tiesību regulu neievērošanu ir atbildīgas dalībvalstis.

VIS nodrošinātā izpilde mainās atkarībā no kompetences, kas tām piešķirta saskaņā ar valsts tiesību aktiem (saistoši lēmumi, efektīva sankciju piemērošana, individuālu sūdzību izskatīšana).

Trešais ievilkums. Komisija uzskata, ka pašlaik tās uzdevums ir uzraudzīt, cik efektīvi tiek piemērots pašreizējais pasažieru tiesību regulējums.

Komisijai nav pilnvaru koordinēt pasažieru tiesību regulējuma īstenošanu dalībvalstu līmenī.

APSVĒRUMI

20. Komisija uzskata, ka pasažieru un ceļotāju informētība par viņu tiesībām ir ļoti svarīga. Tāpēc tā regulāri lūdz veikt Eirobarometra aptaujas par šo jautājumu.

Komisija apzinās, ka ir vēl vairāk jāuzlabo sabiedrības informētības līmenis.

Skatīt arī Komisijas atbildi uz 13. punkta pirmo ievilkumu.

21. Komisija norāda, ka galvenais pienākums sniegt informāciju traucējumu gadījumā ir pašiem pārvadātājiem. VIS ir regulāri jāuzrauga, vai pārvadātāji to īsteno. Izmantojot pasažieru tiesību informācijas kampaņu un *Europe Direct* kontaktcentrus, Komisija ir sniegusi praktisku informāciju visiem iedzīvotājiem, piemēram, tīmekļvietnē “Tava Eiropa”.

23. Komisija piebilst, ka saskaņā ar Komplekso ceļojumu direktīvu (*PTD*) komplekso ceļojumu izmantotājiem ir jāsaņem atlīdzinājums, ja viņi izbeidz līgumu nenovēršamu un ārkārtēju apstākļu dēļ (*PTD* 12. panta 2. punkts). Citos gadījumos viņiem var būt tiesības uz daļēju atlīdzinājumu (sk. *PTD* 12. panta 1. punktu).

27. Komisija rīkojās visos šajos gadījumos, un tāpēc dažas dalībvalstis nepagarināja vai mainīja savus pagaidu pasākumus. Pārējos gadījumos Komisija uzsāka pārkāpuma procedūras.

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/ip_20_1986.

⁹ https://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/campaign_en.

Skatīt arī ERP apsvērumus 65. punktā.

32. Dalībvalstis nepiešķir valsts atbalstu visām aviokompānijām un komplekso ceļojumu organizatoriem. Tomēr arī tie, kas nesaņēma valsts atbalstu, sāka pasažieriem atlīdzināt zaudējumus Komisijas un dalībvalstu veikto atbalsta un izpildes pasākumu rezultātā.

33. Komisijas kopējā atbilde uz 33.–36. punktu un 6. izcēlumu

Saistībā ar Regulu (EK) Nr. 261/2004 Komisija 2013. gadā ierosināja precizēt visu attiecīgo pušu tiesības un pienākumus, ja ir iesaistīti starpnieki.

Attiecībā uz kompleksajiem ceļojumiem, kas nav tieši salīdzināmi, Komisija novērtēs, kā taisnīgāka sloga sadale starp uzņēmējiem visā vērtības ķēdē varētu veicināt labāku patērētāju aizsardzību¹⁰.

Izpilde, iesaistot starpniekus, ir daļa arī no notiekošā “EU pilot” dialoga ar visām dalībvalstīm. Komisija un patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības (PTAS) tīkls ir sākuši koordinētu aptauju par aviokompāniju braucienu atcelšanas pašreizējo praksi, kur izvirzīts arī šis jautājums.

38. Komisija norāda, ka ieteikumā par vaučeriem tika piedāvāti ne tikai noteikti vaučeru aspekti, piemēram, aizsardzība pret maksātnespēju, lai padarītu tos pievilcīgākus pasažieriem un komplekso ceļojumu izmantotājiem. Tā arī uzsvēra, ka neatkarīgi no valsts atbalsta aspektiem dalībvalstis un ceļojumu operatori ir jāmudina apsvērt pieejamo Savienības shēmu izmantošanu, lai atbalstītu uzņēmumu darbību un likviditātes vajadzības.

Ieteikums par vaučeriem ietekmēja dalībvalstis, un vairums no tām tobrīd nolēma stingrāk uzraudzīt, vai atsevišķas aviokompānijas un komplekso ceļojumu organizatori pareizi īsteno spēkā esošos noteikumus.

39. Pirmais ievilkums. Attiecībā uz aviopasažieru tiesībām, kā arī kompleksiem ceļojumiem Grieķija, piemēram, pēc pārkāpuma procedūras sākšanas grozīja savus valsts tiesību aktus: noteikumi par vaučeri 18 mēnešu derīguma termiņu vairs neattiecas uz prasījumiem, kuru pamatā ir lidojumu atcelšana no 2020. gada 1. septembra.

Skatīt ERP apsvērumus 65. punktā.

41. Trešais ievilkums. Komisija 2013. gada priekšlikumā ir ierosinājusi ieviest ziņošanas prasības attiecībā uz VIS.

44. Noteikt izdevumu prioritātes un izlemt, kādiem mērķiem tās vēlas sniegt atbalstu, ir dalībvalstu pienākums.

Komisijas kā konkurences iestādes uzdevums ir pārbaudīt, vai šādu valsts atbalstu var atzīt par saderīgu, pamatojoties uz vienu no Līgumā paredzētajiem iemesliem.

Komisijas kā konkurences noteikumu izpildes nodrošinātājas uzdevums ir mudināt dalībvalstis izveidot saikni starp valsts atbalstu un pasažieru zaudējumu atlīdzināšanu.

Tomēr Komisija 2020. gada 13. maija Ieteikumā (ES) 2020/648 norādīja, ka dalībvalstīm ir iespēja sniegt atbalstu, kas atvieglotu pasažieru un ceļotāju zaudējumu atlīdzināšanu.

¹⁰ Sk. COM(2013) 130 final (jauno 14. panta 6. un 7. punktu) un COM(2021) 90 final, 21. lpp.

48. Komisijas kopējā atbilde uz 48. un 54. punktu

Lai palīdzētu mazināt pandēmijas ietekmi, Eiropas Komisija 2020. gada martā ir ierosinājusi pieņemt ne tikai *ad hoc* valsts atbalsta noteikumus, bet arī mērķorientētus tiesību aktus, lai uz laiku atbrīvotu aviokompānijas no lidostu laika nišu izmantošanas pienākumiem atbilstīgi ES tiesību aktiem. Turklāt 2020. gada maijā tā pieņēma noteikumus, ar kuriem groza Gaisa pārvadājumu regulu, lai uz laiku mazinātu finansiālo spiedienu uz aviokompānijām, ļaujot tām aviokompānijām, kurām ir pagaidu finansiālas grūtības, saglabāt savu darbības licenci.

58. Minētās valsts atbalsta summas atbilst dalībvalstu piešķirtajiem un Komisijas apstiprinātajiem atbalstiem, ne vienmēr faktiski izmaksātajām summām.

63. Tīmekļvietnē *Re-open EU* ir sniegta informācija par katrā dalībvalstī spēkā esošajiem ceļošanas ierobežojumiem. Galvenās tīmekļvietnes, kas attiecas uz pasažieru tiesībām, ir tīmekļvietne “Tava Eiropa” un tīmekļvietne “Rīcība koronavīrusa apkarošanā”, kas tika izveidota 2020. gada 1. martā.

66. Trešais ievilkums. Komisijas darbības ietvēra arī priekšlikumus par Padomes ieteikumiem vai tiesību akta priekšlikumus (piemēram, par Padomes 2020. gada 13. oktobra Ieteikumu (ES) 2020/1475 par koordinētu pieeju brīvas pārvietošanās ierobežošanai sakarā ar Covid-19 pandēmiju, kopēju ES pasažieru lokalizācijas digitālo veidlapu, regulu, ar ko izveido “digitālo zaļo sertifikātu”) un daudzas citas darbības, kas uzskaitītas Komisijas tīmekļvietnē “Rīcība koronavīrusa apkarošanā”¹¹.

67. Pirmais ievilkums. Komisija jau 2013. gadā ierosināja noteikumus, kas ļautu labāk sagatavoties nopietnai aviopasažieru tiesību krīzei (obligāti ārkārtas rīcības plāni, stingrāki izpildes noteikumi, skaidrāka sūdzību izskatīšana). Tagad tos ir papildinājusi Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģijas darbība Nr. 58¹², kas plānota 2021. gada ceturtajā ceturksnī.

70. Komisija uzskata, ka dalībvalstu ieguldījums valsts pasākumos ir būtisks, un aicina dalībvalstis regulāri atjaunināt savu informāciju, lai pasažieri un ceļotāji būtu labi informēti.

71. Pirmais ievilkums. Izpilde ir dalībvalstu kompetencē.

Kas attiecas uz Regulu 261/2004, Komisija palīdz VIS un nodrošina koordināciju, izmantojot VIS sanāksmes, digitālo platformu (*Wiki*), lai apmainītos ar informāciju un vajadzības gadījumā noskaidrotu problēmas noteikumu interpretācijā. Komisija ir arī pieņēmusi skaidrojošas vadlīnijas un regulāri publicē atjauninātu svarīgākās judikatūras kopsavilkumu.

Komisija 2013. gadā ir ierosinājusi arī labākus izpildes panākšanas rīkus, un leģislatīvais dokuments ir prioritāri izskatāma lieta.

Komisija uzskata, ka sarunas Padomē par Regulas (EK) Nr. 261/2004 pārskatīšanu jāatsāk pēc iespējas drīzāk, un 2021. gada darba programmā ir uzsvērusi aviopasažieru tiesību pārskatīšanu kā prioritāri izskatāmu lietu. Komisija katrā Padomes prezidentūrā uzsver to, ka šī lieta ir steidzami atkal jāiekļauj darba kārtībā.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/timeline-eu-action_lv.

¹² “Ārkārtas rīcības plāna(-u) sagatavošana transporta nozarei, ietverot veselības aizsardzības un operatīvos pasākumus, kā arī transporta pamatpakalpojumu noteikšana”.

Otrais ievilkums. Komisijas Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģijā jau ir iekļautas darbības saistībā ar pasažieru finansiālo aizsardzību: “Taisnīga mobilitāte arī paredz pasažieru un viņu tiesību aizsardzību. Braucienu atcelšana masveidā Covid-19 pandēmijas laikā apliecināja to, cik būtiski ir ES mēroga noteikumi, to vienāda īstenošana un izpilde. Gadījumos, kad transporta operatori kļūst maksātnespējīgi vai nonāk nopietnā maksātnespējas krīzē kā Covid-19 pandēmijas kontekstā, ES ir jāsniedz atbalsts pasažieriem. Ir jāveic iestrēgušo pasažieru repatriācija, un, ja gaisa pārvadātāji atceļ lidojumus, pasažieriem ir jāatlīdzina viņu biļešu cena. Komisija izskata iespējas un ieguvumus saistībā ar iespējamiem pasažieru aizsardzības pasākumiem pret šādiem notikumiem, un tā vajadzības gadījumā ierosinās tiesību aktu priekšlikumus.”

Trešais ievilkums. Komisija atgādina, ka tā ir ieteikusi dalībvalstīm paredzēt šādu vaučeru aizsardzību, kā arī pieminējusi ES līmenī pieejamos pasākumus, kas atbalsta dalībvalstis un uzņēmumus šajos centienos (2020. gada 13. maija ieteikums par vaučeriem).

Ceturtais ievilkums. Komisija uzskata, ka starpnieku loma ir jāprecizē, un jau 2013. gadā ierosināja dažus noteikumus, kas atvieglotu aviopasažieru tiesību piemērošanu un ievērošanu, kad ir iesaistīti starpnieki.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

75. Braucienu atcelšana masveidā Covid-19 pandēmijas laikā apliecināja to, cik būtiski ir ES mēroga noteikumi, to vienāda īstenošana un izpilde. Komisija savā Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģijā¹³ apņēmas izskatīt iespējas un ieguvumus ar mērķi turpināt vienkāršota, konsekventāka, saskaņotāka, labāk izpildāma un pret krīzēm noturīgāka multimodāla pasažieru tiesību regulējuma īstenošanu.

76. Komisija uzskata, ka saistībā ar Covid-19 galvenā problēma bija pārvadātāju un tūrisma operatoru likviditātes krīze atcelto braucienu daudzuma dēļ un ka ne visi pārvadātāji informēja pasažierus par izvēli starp atlīdzinājumu naudā un atlīdzinājumu vaučera veidā.

Komisija uzskata, ka ir jāprecizē starpnieku loma attiecībā uz aviopasažieru tiesībām. Tā arī novērtēs finanšu aizsardzības shēmas iespējas, lai pasargātu pasažieru maksājumus no šādām krīzēm.

Komisija uzskata, ka tas apstākļi, ka valsts izpildstrukturām nav izvirzīta juridiska prasība par ziņošanu Komisijai, ir galvenais iemesls, kāpēc šāds pārskats nav viegli pieejams. Komisija 2013. gadā šajā sakarā jau ir izstrādājusi tiesību akta priekšlikumu.

Tikmēr Komisija šīs informācijas saņemšanai ir izmantojusi pieejamos instrumentus (“EU Pilot” dialogus, darbības saskaņā ar Regulu par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā). Šie procesi vēl turpinās.

1. ieteikums. Labāk aizsargāt aviopasažieru tiesības un sniegt informāciju par tām

- a) Komisija piekrīt šim ieteikumam.
- b) Komisija piekrīt šim ieteikumam.
- c) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

---

¹³ COM(2020) 789 final.

d) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

e) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

78. Dalībvalstis nepiešķir valsts atbalstu visām aviokompānijām un komplekso ceļojumu organizatoriem. Tomēr arī tie, kas nesaņēma valsts atbalstu, sāka pasažieriem atlīdzināt zaudējumus Komisijas un dalībvalstu veikto atbalsta un izpildes pasākumu rezultātā.

2. ieteikums. Vairāk koordinēt valstu pasākumus un labāk sasaistīt aviokompānijām sniegto valsts atbalstu ar pasažieru zaudējumu atlīdzināšanu

a) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

b) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

79. Panākt, lai aviokompānijas piemērotu pasažieru tiesības, ir galvenokārt dalībvalstu un to VIS pienākums. Komisijas darbības joma aprobežojas ar VIS darbību uzraudzību. Jau 2013. gadā Komisija ierosināja papildu rīkus izpildes uzlabošanai. Turklāt, kā paziņots Ilgtspējīgas un viedas mobilitātes stratēģijā, Komisija pārskatīs pasažieru tiesību regulējumu, tostarp saistībā ar tā noturību pret krīzi.

3. ieteikums. Uzlabot aviopasažieru tiesību aizsardzības rīkus un tiesību aktus

a) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

b) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

c) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

4. ieteikums. Ņemt vērā ieteikumus arī citos transporta veidos

Komisija piekrīt šim ieteikumam.